

PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	12.07.2024, Tallinn
Koostaja ametinimetus ja nimi:	ringkonnaprokurör Ilona Litvinova
Ametiasutuse nimi:	Põhja Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	23231753124
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 423 lg 1
Kahtlustatava nimi (isikukood):	Xxxx Xxxx (xxxxxx)
Kuriteo toimepanemise aeg:	30.07.2023

Põhja Ringkonnaprokuratuuri menetluses on kriminaalasi nr 23231753124, mille esemeks on Xxxx Xxxx poolne ettevaatamatusest liiklusnõuete rikkumine, millega on inimesele tekitatud raske tervisekahjustus.

Kriminaalmenetluse käigus esitati Xxxx Xxxxile KarS § 423 lg 1 järgi kahtlustus, mille sisu on järgmine.

30.07.2023 kella 14:06 paiku juhtis Xxxx Xxxx Harju maakonnas Lääne-Harju vallas Tallinn-Rannamõisa-Kloogaranna mnt 33. kilomeetril mootorsõidukit Jeep Cherokee, registreerimismärgiga xxx xxx. Liikudes mööda Tallinn-Rannamõisa-Kloogaranna maanteed Rannametsa tee poolt Posti tee poole, kaldus vasakule vastassuunavööndisse ning sõitis otsa vastu sõitvale mootorsõidukile Honda Jazz, registreerimismärgiga xxx xxx, mida juhtis Xxxx Xxxx (xxxxxx). Liiklusõnnetuse tagajärjel sai Xxxx Xxxx eluohtliku tervisekahjustuse, mille ravi on kestusega üle nelja kuu.

Eespool kirjeldatud tegevusega rikkus Xxxx Xxxx ettevaatamatusest järgmisi liiklusseaduse (edaspidi ka LS) sätteid:

- LS § 14 lg 2, mille kohaselt peab iga liikleja, liikluse korraldaja ja muu isik järgima liiklusalaste õigusaktide nõudeid, olema liikluses hoolikas ja ettevaatlik ning tagama liikluse sujuvuse, et vältida ohtu ja kahju tekitamist;
- LS § 16 lg 1, mille kohaselt peab liikleja olema viisakas ja arvestama teiste liiklejatega ning oma käitumises hoiduma kõigest, mis võib takistada liiklust, ohustada või kahjustada inimesi, vara või keskkonda;
- LS § 45 lg 1, mille kohaselt tuleb teekattemärgistega sõiduradadeks jaotatud sõiduteel sõita sõiduraja piirides;
- LS § 45 lg 7, mille kohaselt tuleb asulavälisel teel sõita sõiduolusid arvestades võimalikult sõidutee parema ääre lähedal, ohustamata teisi liiklejaid, kui liikluskorraldusvahend ei näita teisiti.

Seega pani Xxxx Xxxx toime mootorsõiduki juhi poolt liiklusnõuete rikkumise ettevaatamatusest, millega on inimesele tekitatud raske tervisekahjustus, s.o KarS § 423 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo.

Prokurör, tutvunud kriminaalasja materjalidega, jõudis seisukohale, et kahtlustatava suhtes on võimalik kriminaalmenetlus lõpetada KrMS § 202 alusel, kuna tema süü KarS § 423 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises ei ole suur ning kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.

KrMS § 202 lg 1 sätestab, et kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu ja selles kahtlustatava või süüdistatava isiku süü ei ole suur ning ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja tasunud kriminaalmenetluse kulud või on võtnud endale kohustuse tasuda kulud ning kui kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi, võib prokuratuur kahtlustatava või süüdistatava nõusolekul taotleda, et kohus kriminaalmenetluse lõpetaks. Sama paragrahvi lõike 7 kohaselt, kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib kriminaalmenetluse lõpetada ja kohustused määrata prokuratuur.

Prokurör leiab, et kahtlustatavale ette heidetud tegu on kohtueelse menetluse käigus kogutud tõenditega leidnud täielikku tõendamist, on õigesti kvalifitseeritud ning kahtlustatav on selle toimepanemises süüdi.

Samas on prokuröri hinnangul kriminaalasjas ilmnenu asjaolud, millest tulenevalt ei ole kahtlustatava süü suur ja avalik menetlushuvi tema karistamiseks puudub.

Kahtlustatavale inkrimineeritud kuritegu on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära. Käsitletava paragrahvi sanktsioon näeb ette rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistuse. Sellised suhteliselt madalad karistusmäärad näitavad, et antud juhul on tegemist seadusandja silmis kergemaliigilise kuriteoga ning seega on väiksem ka selle kuriteo toime pannud isiku süü. Vaadeldav tegu on toime pandud ettevaatamatusest, mis tähendab, et kahtlustatav ei ole liiklusseaduse nõudeid rikkunud tahtlikult, kuid hoolika käitumise korral oleks ta saanud liiklusõnnetuse ja raske tagajärje saabumise ära hoida. Ettevaatamatu teo ebaõigussisu on võrreldes tahtliku teoga väiksem ning ohtlikkus madalam, mistõttu on väiksem ka selle toime pannud isiku süü.

06.02.2024 toimunud ülekuulamisel kahtlustatav enda seisukohta inkrimineeritud kuriteo osas ei avaldanud. Küll aga 12.07.2024 kriminaalmenetluse lõpetamise vormistamisel, suheldes prokuröri vahetult, avaldas kahtlustatav, et mootorsõiduki juhina pidi ta olema liikluses hoolikas ja ettevaatlik, tegema kõik endast oleneva, et kahju ei tekiks, ning väljendab kahetsust selle üle, et kannatanu sai liiklusõnnetuses tõsiselt vigastatud, lisaks said küll väiksemal määral kannatada teised sõidukites viibinud inimesed.

Eespool toodut võib prokuröri hinnangul käsitleda KarS § 57 lg 1 p 3 järgse karistust kergendava asjaoluna, mis vähendab kahtlustatava süüd.

Kahtlustatav on varem kriminaalkorras karistamata, samuti ei olnud varasemalt tema suhtes otstarbekuse tõttu lõpetatud kriminaalmenetlusi. Pärast juhtunut ei ole kahtlustatava suhtes muid uusi kriminaalmenetlusi alustatud. Seega puudub eripreventiivne vajadus kahtlustatavat kriminaalkorras karistada, kuna ei ole põhjust arvata, et karistamisest loobumine võib tingida

uute süütegude toimepanemist tema poolt. Prokuröri hinnangul on karistuse eesmärgid saavutatavad rahalise kohustuse panemisega kriminaalmenetluse lõpetamisel.

Prokurör leiab, et kahtlustatava kriminaalkorras karistamine ei ole põhjendatud ka üldpreventiivsetel eesmärkidel. Käesoleva kriminaalmenetluse lõpetamine ei mõjuta negatiivselt ühiskonna usku õiguse kehtivusse. Riik on isiku käitumisele üheseltmõistetavalt reageerinud. Seega ei saada käesoleva kriminaalasja menetluse lõpetamine ühiskonnale õiguse kehtivuse osas mingeid negatiivseid signaale.

Kriminaalmenetluse kulud valitud kaitsjatele makstud tasu näol on kahtlustatav valmis võtma enda kanda. Samuti on kahtlustatav nõus hüvitama muud kriminaalmenetluse kulud, nimelt isiku (kannatanu Xxxx Xxxxi) kohtuarstliku ekspertiisi maksumuse 155 eurot ning mootorsõiduki teiselalduskulud summas 66 eurot. Riiklikul ekspertiisiasutusel seoses isikutega Xxxx Xxxx, Xxxx Xxxx ja Xxxx Xxxx (ekspertiisiaktid nr 23E-AOI0247, nr 23E-AOI0248 ja nr 23E-AOI0249) kulud summas 465 eurot jäetakse riigi kanda, kuivõrd seoses nendega ei ole alust kahtlustatavale karistusõiguslikke etteheiteid teha.

Menetluse käigus esitas kannatanu Xxxx Xxxxi esindaja vandeadvokaat Indrek Sirk kahtlustatava vastu kahju hüvitamise hagi. 21.06.2024 esitas kannatanu esindaja vandeadvokaat Indrek Sirk prokuratuurile taotluse, milles palus jätta hagi läbi vaatamata, kuna kannatanu ja kahtlustatava vahel on sõlmitud kompromissleping liiklusõnnetusega tekitatud mittevaralise kahju hüvitamiseks. Pooled jõudsid kokkuleppele ka menetluskulude hüvitamises. Seega on antud küsimus leidnud kohtuvälise lahenduse.

Kannatanule on prokuröri poolt selgitatud KrMS § 202 järgse kriminaalmenetluse lõpetamise olemus ning tema on sellest aru saanud ja sellega nõus.

Karistusõiguslikud sanktsioonid peavad säilitama oma *ultima ratio* iseloomu ehk jääma isiku käitumise suunamisel riigi viimaseks vahendiks. Karistust kohaldatakse üksnes siis, kui selle järele on tungiv vajadus ning muudest vahenditest ei piisa.

Antud juhul leiab prokurör, et üld- ega eripreventiivsetest vajadustest lähtuvalt ei ole kahtlustatava suhtes kriminaalmenetluse jätkamine ega tema karistamine vajalik, vaid edaspidise õiguskuulekuse tagamiseks piisab kahtlustatava suhtes KrMS § 202 lg 2 sätestatud kohustuste kohaldamisest. Seega puudub kahtlustatava suhtes kriminaalmenetluse jätkamiseks avalik menetlushuvi.

Juhindudes KrMS §-dest 202 ja 206, prokurör

määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 23231753124 menetlus.
2. Kohustada Xxxx Xxxxit maksma riigituludesse 600 (kuussada) eurot hiljemalt 12.01.2025.
3. Kohustada Xxxx Xxxxit hüvitama kriminaalmenetluse kulud, milleks on isiku kohtuarstliku ekspertiisi (ekspertiisiakt nr 23E-AOI0241) maksumus 155 eurot ning mootorsõiduki teiselalduskulud (kriminaalmenetluse kulude hüvitamise määrus) 66 eurot, ehk kriminaalmenetluse kulud summas 221 eurot hiljemalt 12.01.2025.

Jätta kolme isiku Xxxx Xxxx, Xxxx Xxxx ja Xxxx Xxxx kohtuarstliku ekspertiisi (ekspertiisiaktid nr 23E-AOI0247, nr 23E-AOI0248 ja nr 23E-AOI0249) kulud kogusummas 465 eurot (155+155+155) riigi kanda.

4. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: tõkendit ega muid kriminaalmenetluse tagamise vahendeid ei kohaldata.
5. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid:
 - mootorsõiduk Honda Jazz, reg.märk xxx xxx, mis teisaldati 30.07.2023 kell 16:13 Lääne-Harju politseijaoskonna politseiparklasse aadressil Rahumäe tee 6/1, Tallinn – tagastada omanikule või tema poolt volitatud isikule (sõiduki teiselaskulud on kantud menetluskuludesse);
 - mootorsõiduk Jeep Cherokee, reg.märk xxx xxx, mis teisaldati 30.07.2023 kell 16:19 Lääne-Harju politseijaoskonna politseiparklasse aadressil Rahumäe tee 6/1, Tallinn – tagastada omanikule või tema poolt volitatud isikule (sõiduki teiselaskulud tasub omanik sõidukile järele minnes);
 - 1 CD-plaat häirekeskuse helifailiga ning 1 DVD-plaat sündmuskoha ja sõidukite fotodega jätta kriminaalasja materjalide juurde.
6. Riiklikus sõrmejälgede registris ja riiklikus DNA-registris sisalduvate andmete kustutamine: andmed puuduvad. Andmed, millest KrMS § 206 lõike 2¹ alusel tuleb teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti, puuduvad.
7. Kriminaalmenetluse kulud: kahtlustatava poolt valitud kaitsjatele vandeadvokaatidele Veiko Viisileht ja Maksim Kozlov makstud tasu jääb kahtlustatava Xxxx Xxxxi kanda; muude menetluskulude hüvitamise otsustus sisaldub käesoleva määruse resolutsiooni punktis 3.

Käesolevas määruses nimetatud kohustuste täitmine ei välista kuriteo tagajärjel kaudselt kahju saanud isikute poolt varaliste nõuete esitamist teo toimepanija vastu, muu hulgas on Eesti Tervisekassal õigus välja nõuda tervisekassa poolt hüvitatud kannatanu ravikulud.
8. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 on käesoleva määruse koopia antud kahtlustatavale Xxxx Xxxxile ja tema kaitsjale vandeadvokaadile Maksim Kozlov allkirja vastu. Ühtlasi saadetakse käesoleva määruse koopia kannatanule Xxxx Xxxx ning tema esindajale Indrek Sirk.
9. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul Põhja Ringkonnaprokuratuuris aadressil Lubja tn 4 Tallinn. Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.
10. KrMS § 207 lõigete 2 ja 3 alusel võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, asukohaga Wismari 7, Tallinn 15188.

Ilona Litvinova
Ringkonnaprokurör

Määruse koopia olen kätte saanud. Olen nõus täitma minule kriminaalmenetluse lõpetamise määrusega pandud kohustusi. Minule on selgitatud, et käesolevas määrukses loetletud kohustuste täitmata jätmise korral kuulub kriminaalmenetlus käesolevas kriminaalasjas uuendamisele.

(nimi, allkiri, kuupäev)

Menetlustoimingust võtab osa tõlk Milvi Aasaru, keda on hoiatatud kriminaalvastutusest KarS § 318 ja 320 järgi.

(allkirjastatud digitaalselt)

Milvi Aasaru